

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФЛОРОЛЕКСЕМ У ТВОРАХ МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ

FUNCTIONAL-STYLISTIC POTENTIAL OF FLORAL LEXEMES IN THE WORKS OF MYROSLAV DOCHYNETS

Гажук-Котик Л.Г.,

orcid.org/0000-0002-3550-1214

кандидат філологічних наук, асистент,

асистент кафедри історії та культури української мови

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Горбатюк Л.А.,

orcid.org/0009-0004-3280-027X

студентка I курсу магістратури філологічного факультету

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Стаття присвячена дослідженню важливої проблеми у сучасному українському мовознавстві – вивчення лексико-семантичного потенціалу творів українських письменників. Актуальним залишається аналіз текстів художніх творів крізь призму флоролексем, систематизації їх за семантикою, а також вивченні ролі лексем у мовно-образному світогляді автора.

В українців завжди відповідну роль у їхньому житті відігравали рослини, які мали лікувальні властивості, могли вважатися захистом від злих сил, виконували важливу роль в обрядових процесах. Флористичні образи є центральними в етнічній картині світу українців, акцентуючи увагу на фіксації їхніх міфологічних значень у певних творах, численні згадки про них у фольклорних текстах. У багатьох українських майстрів слова флористичні образи перебувають у центрі рослинного світу, який заворює, приваблює.

Флоролексеми виступають одним із основних лексичних засобів вираження авторського естетичного погляду на довкілля, втіленням природної краси та гармонії у художніх творах українського письменника Мирослава Дочинця, за допомогою яких проявляється національно-культурна специфіка мови творів. Флоролексеми виконують різноманітні функції, відзеркалюючи емоційний стан героїв, а також тонко передають атмосферу творів автора. У дослідженні системно простежено функціонування рослин, які відігравали та відіграють важливу роль в українському етнічному контексті, зокрема як об'єкти обрядових дійств та лікувальні засоби, а також певним чином виступають ідентифікаторами сприймання природної краси, прикладом довершеності форми та гармонії, втіленням природної ідеальності, важливим чинником творення естетичної картини світу людини. Дібраний та опрацьований матеріал також може слугувати базою під час вивчення певних тем на заняттях у НУШ.

Ключові слова: світогляд, герой, природа, флоролексема, образ, автор.

The article is devoted to the study of an important problem in modern Ukrainian linguistics – the study of the lexical and semantic potential of the works of Ukrainian writers. The analysis of literary texts through the prism of floral lexical items, their systematization according to semantics, as well as the study of the role of lexemes in the author's linguistic and figurative worldview remain relevant.

Plants that had medicinal properties have always played a certain role in Ukrainians' lives, they could be considered protection against evil forces and played an important role in ritual processes. Floral images are central to the ethnic picture of the world of Ukrainians, focusing on the fixation of their mythological meanings in certain works, numerous mentions of them in folklore texts. Many Ukrainian authors place floral images at the center of the plant world, which fascinates and attracts. Floral lexemes are one of the main lexical means of expressing the author's aesthetic view of the environment, the embodiment of natural beauty and harmony in the works of the Ukrainian writer Myroslav Dochynets, through which the national and cultural specificity of the language of the works is manifested. Floral lexemes perform various functions, reflecting the emotional state of the characters, and also subtly convey the atmosphere of the author's works. The study systematically traces the functioning of plants that played and play an important role in the Ukrainian ethnic context, in particular as objects of ritual actions and medicinal products, and also in a certain way act as identifiers of the perception of natural beauty, an example of the perfection of form and harmony, the embodiment of natural ideality, an important factor in creating an aesthetic picture of the human world. The selected and processed material can serve as a basis for studying certain topics at the NUSH classes.

Key words: worldview, hero, nature, floral lexeme, image, author.

Постановка проблеми. Флористичні назви входять до найдавніших прошарків лексики і набувають особливого значення під час їхнього функціонування. Людина усвідомлює та сприймає світ за допомогою органів чуття, на цій основі формує систему уявлень про нього та про-

пускає її крізь власну свідомість, дає їм оцінку та передає за допомогою мовлення. Дослідження флоролексем як інструментів емоційно-експресивного впливу спричинене глибокою традиційністю застосувань рослинних найменувань у художніх творах.

У творчості Мирослава Дочинця теми ставлення до себе, одне до одного, до світу, до природи у цілому є провідними тематичними складовими діяльності митця. Практично в будь-якому зі своїх текстів він безпосередньо або опосередковано наголошує на необхідності глибоко осмисленого усвідомлення життя як найбільшого дару, котрий отримує людина. В усіх творах М. Дочинець розповідає про особу як найвищу цінність. А народні повір'я та обряди, пов'язані з травами, деревами та квітами, доносять відгомін уявлень наших предків про навколишню природу та мотивують на формування індивідуальних авторських флоролексем, котрі водночас не дозволяють втратити як уявні, так і реальні, властивості рослин авторові. Ліс, гори, струмок, благодать та тиша – це самі ті умови, у котрих творить закарпатський письменник М. Дочинець. Саме ці умови стали основною причиною використання у його творах безлічі описів та образів природи [11]. Формування індивідуальних авторських флоролексем є не бажанням автора бути неповторним, а бажанням передати глибокий зміст, експресію і сформувати в уяві реципієнта зорові зображення. Творчий доробок М. Дочинця досить немалий. Сюжети його творів є не просто сюжетами, а цілим життям. У його роботах також чітко відображається доброта та щирість. І саме мова є важливою частиною культури народу, а традиції, вірування та здійснюють вплив на комунікативну систему народу та формують етномовну дійсність [2, с. 3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У сучасній лінгвістиці існують різні терміни на позначення найменувань рослин, зокрема "фітоніми", "флоризми", "флоролексеми", "ботанізми". У нашому дослідженні використовуємо один із варіантів – "флоролексема". С. Шуляк аналізує рослинні концепти, називає флористичними, репрезентантами котрих у мові виступають флоролексеми. Термін "флоролексема" ґрунтується на семантиці двох слів: "флора" (назва рослинного світу) та "лексема" (самостійна смислова одиниця мови). Дослідниця акцентує увагу на тому, що "мовні одиниці, які входять до складу лексико-тематичної парадигми флоролексем, характеризуються різноманітністю джерел походження, специфікою функціонування, широкою сферою вживання, своєрідними ознаками і властивостями, семантичним багатством" [12, с. 33]. Безсумнівно, упродовж століть флоролексеми, як і рослинні концепти, які позначаються ними, розширювали власну семантику, увиразнювали емоційний відтінок

тощо, що й спричинило науковий інтерес до них. Поняття флоролексеми досліджували у працях: А. Багнюк, Т. Вдович, К. Давидько, В. Лазаренко, Т. Мішеніна, Л. Пушко, Н. Слухай, С. Шуляк. У вітчизняному мовознавстві чимало уваги приділено семантиці назв рослин: С. Адаменко, А. Капська, І. Коломієць, Л. Симоненко та ін. На специфіку відображення флоролексем у лінгвокультурній традиції звертали увагу Н. Данилюк, С. Єрмоленко, В. Жайворонок, В. Кононенко, С. Шуляк та інші дослідники.

Наукові розвідки М. Васьківа, Л. Горболіс, О. Іщенко, О. Капленко, О. Талько та інших, присвячені вивченню основних особливостей прози автора, її проблемно-тематичної наповнюваності, сюжетно-композиційного рівня окремих творів, образної специфіки свідчать про важливість доробку автора у вітчизняному та культурному контексті. За енциклопедією "Українська мова" індивідуально авторський стиль розрізняємо "як сукупність мовно-виражальних засобів, що виконують естетичну функцію і вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших" [10, с. 653].

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є аналіз семантико-стилістичного потенціалу індивідуально-авторських флоролексем. Джерельною базою слугували твори Мирослава Дочинця – "Ліс у винограднику" та "Світован. Штудії під небесним шатром". Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких *завдань*: 1) визначити набір фітоназв у творах Мирослава Дочинця; 2) розробити класифікаційну систему вживаних флоролексем; 3) дослідити лексико-семантичні групи флоролексем у творах автора.

Результати можуть бути застосовані в написанні наукових робіт та послужити базисом для створення методичних посібників. Матеріал може бути використаний для мовного аналізу окремої творчості письменника, так і письменників, що вивчають в ЗЗОС, при укладанні словника мови майстрів слова.

Виклад основного матеріалу. У процесі дослідження було укладено вибірку речень, які охоплюють приклади флоролексем (це 185 речень, у яких виявлено 332 флоролексеми).

За класифікацією ботанічних найменувань та поділу фітонімів, флоролексеми за лексико-семантичними ознаками членуємо на такі групи: 1) дерева; 2) кущі; 3) квіти; 4) трави; 5) городні рослини.

1. Лексико-семантичні групи флоролексем

Кількісний аналіз вибірки та приналежності флоролексем до тієї чи тієї лексико-семантичної групи представимо на рис. 1.

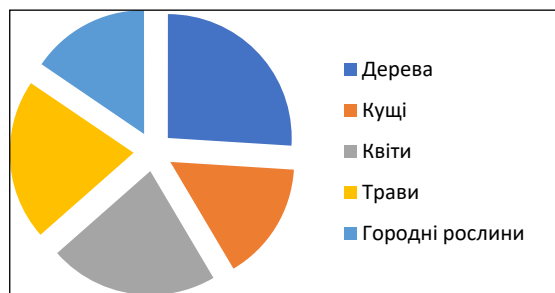

Рис. 1. Лексико-семантичні групи флоролексем

Із загальної кількості прикладів (142 одиниці), 37 флоролексем (26%) належить до лексико-семантичної групи "Деревя", 22 флоролексеми (15,5%) – "Кущі", 31 флоролексема (22%) – "Квіти", 30 флоролексем (21%) – "Трави", 22 флоролексеми (15,5%) – "Городні рослини". Як демонструють результати аналізу, найбільш активна функціональна кількість флоролексем належить до лексико-семантичної групи "Деревя", найменша – до лексико-семантичних груп "Кущі" та "Городні рослини".

Наприклад: **1.1. Лексико-семантична група "Деревя":**

– власне дерева: *Наче не було тієї заплінуженої вулички під липами, того фасаду з облущеними кахлями і старого горіхового дерева на дах сірої будівлі* [4, с. 4]. *Забуті в ній саджанці пробили скляну стелю і розкинулися гіллям над дахом* [4, с. 10]. *Потім вони обідали за дощатим столом під шовковицею* [4, с. 103]. *Покручені, як паралітики, сосни* [4, с. 10]. *Шатро липи в комахинному гудінні* [4, с. 12];

– сукупність дерев: *І вони повернули в бік дубового гаю* [4, с. 101]. *Автомобіль залишили під монастирською брамою і двором, повз сливовий сад, рушили вгору* [4, с. 100]. *Ліс відкривав їй свої багатства й таємниці* [4, с. 63]. *Вони гуляли садом, тримаючись за руки* [4, с. 36];

– частини дерев: *Гранітний тротуар із першими золотими облямками акацієвого листя, кумедна крихітна церковка, газетний кіоск, а за ними млява ріка з дивною назвою Латориця* [4, с. 3]. *Їх голоси, що танули в кронах дерев, підхоплювала і несла вниз ріка* [4, с. 3]. *Її рука була суха й тверда, як гілка* [4, с. 36]. *Набережна кожного ранку все більше пожовчена тополиним листом, що зволожено росою* [4, с. 38];

– плоди дерев (їстівні плоди дерев та неїстівні): *Горішок, на який натрапила нога, був твердий, косякуватий, як і тоді* [4, с. 6]. *Там на дротах сушилися яблука, щось рожеве булькало в бутлі і точився зі скрині, висів золотавим туманцем у сутенній кімнаті солодкавий аромат* [4, с. 18]. *Потяглася до червоних кетягів калини,*

і він побачив оголену смужку її твердого мармурового живота [4, с. 101]. *Під ноги, зблискуючи шоколадним глянцем, падали каштани* [4, с. 18]. **Каштани** – чудове паливо [5, с. 60]. *Спочатку напалюю ватру дощечками з ящиків, а потім кидаю сухі каштани й жолуді* [4, с. 60].

1.2. Лексико-семантична група "Кущі":

– загальні назви кущів: *Почув у кущах шарудіння* [4, с. 213];

– види кущів: *Відтак жиливими галузками плюща спуститися на землю* [4, с. 152]. *І ти не забудь: побільше різних квітів, гілка калини, глоду, обліпихи, ще там чогось* [4, с. 79]. *Ці місця загучали хащами бузини* [4, с. 67]. *Коли виноград підходив, то він неодмінно клав нам кілька грон на посудину* [4, с. 68]. *Зараз, за цим цегляним кістяком недобудови, за кущами бузини, буде огорожа із зубчастих рейок* [4, с. 10]. *Вітерець легенько куйовдив кущі аронії, обриваючи тоненьку волосінь павутини* [4, с. 16].

1.3. Лексико-семантична група "Квіти":

– загальні назви квітів: *Чим рідкісніші квіти, тим краще* [4, с. 222]. *Ти нарвеш польових і лісових квітів* [12, с. 79]. *Садівник підрізав пожухлі квіти* [4, с. 56]. *Всі барви осені були вмальовані в суцвіття цих пізніх квітів* [4, с. 144];

– окремі види квітів: *Два перса твої – то двоє близнят молодих у газелі, що випасаються між лілеями* [4, с. 185]. *Латориця зносила вниз срібні габи дзвону, які, здавалося, коливали голівки хризантем біля прикутого до бетонної плити якоря, знайденого колись у намулі ріки* [4, с. 144]. *Мурахи діставалися до зефіру, який вони запивали чаєм із суданської троянди* [4, с. 103]. *А які мазі від радикуліту навчилася робити баба Ліза з лілії* [4, с. 63];

– сукупність квітів: *І тільки забутий зів'ялий букетик уплітає в нього зворушливий аромат провінції* [4, с. 3]. *Вишановуючи ювіляра в сільському Будинку культури, йому вручили разом з державним актом на землю розкішний букет троянд* [4, с. 281]. *За столиком біля клумби червоних сальвії замовив зелений чай* [4, с. 25];

– частини квітів: *Люди, як комахиня, обліпили намети й столики з медом, прополісом, квітковим пилком, буришиновими куснями воскових стільників* [4, с. 25].

1.4. Лексико-семантична група "Трави":

Чорні пальці лежали в пожухлій траві [4, с. 15]. *Його уста кривляться у смертній посмішці, ніздрі хворобливо тремтять – той же запах кропиви і негашеного вапна* [4, с. 5]. *Висока, туга в тілі, волосся густе, як коноплі* [4, с. 189]. *"Жабенята" світили синіми поголе-*

ними головами і ходили в шерстяних костюмчиках з начосом, до яких немилосердно чіплялися **реп'яхи**, нитки, павутина і льодяники [4, с. 124]. Зараз же вип'єте чаю з **цинторії** [4, с. 71]. Приміром, пікантний салат з **істівної папороті** або мариновані равлики [4, с. 63]. Баба Ліза знає потаємні плантації лісового **калган-зілля**, **аралії маньчжурської**, **елеутерококу**, **родіоли** [4, с. 64]. Над стрілкою **комиша** зависла бабка [4, с. 10]. Через пожухлі, **чіпкі бур'яни** він пробрався до неї і торкнувся сталевих зубів [4, с. 10]. Посірілі, стомлені лавки в **реп'яхах** [4, с. 12]. І від неї ще гірше, ніж тоді, пахло **тютюном** [4, с. 36]. Чорнючі від сонця, якісь колючі й запилені, наче **будяки** при дорозі [4, с. 38].

1.5. Лексико-семантична група "Городні рослини":

– власне городні культури: Коли не йде рисунок, беруся за **помідори й виноград** [12, с. 265]. Хтось із базару несе **тучну розсаду**, а Петро сіє своє насіння **цибулі, капусти, бураків, огірків** [12, с. 226]. А це, власне, мішанина з усього, що росло під вікном господині, – **буряк, капуста, морква, петрушка, цибуля, картопля, часник** і пожовкле згіркле сало в коморі, яке ні на що більше не годилося [12, с. 160]. В дощатих лотках над землею вирощували добірну **картоплю**, в теплицях – **огірки, помідори, капусту, цибулю, редис** [12, с. 140]. Кладеш на цеглину **моркву** і дрібку **тютюну** [12, с. 128].

– частини городніх рослин: Вона купила трохи меду в пляшечці з-під соусу, зав'язаній сухим **кукурудзяним листом** [12, с. 26].

Отже, у процесі роботи було укладено вибірку флоролексем, які виокремлено п'ятьма лексико-семантичними групами: 1. Лексико-семантична група "Дерева": власне дерева, сукупність дерев, частини дерев, плоди дерев (істівні плоди дерев та неістівні плоди дерев). 2. Лексико-семантична група "Кущі": загальні назви кущів, види кущів. 3. Лексико-семантична група "Квіти": загальні назви квітів, окремі види квітів, сукупність квітів, частини квітів. 4. Лексико-семантична група "Трави": загальні назви трав, види трав. 5. Лексико-семантична група "Городні рослини": власне городні культури, частини городніх рослин. З'ясовано, що найменша кількість прикладів, що належить до лексико-семантичних груп – "Кущі" та "Городні рослини". У той же час більшість флоролексем, які превалюють – лексико-семантична група "Дерева". Особливістю певної кількості вживання флоролексем – перевага описів автором дерев'яних засаджень, які змальовують художню картину світу.

Таку кількість флоролексем у досліджуваних художніх творах автора можна пояснити великою любов'ю до природи, до рідного краю. У романі "Світован. Штудії під небесним шатром", де повна захоплення і любові розповідь про мандрі в горах із мудрицем Андрієм Вороном, людина постає наодинці з природою, де живе гірський дух, стрімкий, безупинний коловорот живої природи.

2. Стилістичні особливості флоролексем

Кількісний аналіз приналежності флоролексем до поділу згідно зі стилістичними особливостями представимо на рис. 2.

Рис. 2. Стилістична класифікація флоролексем

Із загальної кількості прикладів (142 одиниці), 122 флоролексеми (86%) належить до стилістично нейтральної лексики, 20 флоролексем (14%) – до стилістично забарвленої лексики. Кількісний аналіз продемонстрував, що більшість флоролексем є стилістично нейтральними, значно менша частина з них є стилістично забарвленою.

Досить часто використовує автор для змалювання сюжетних картин.

2.1. Стилістично нейтральні флоролексеми, які виявлено у таких контекстах. Наприклад: *Ваш сторож ризикнув і дочекався. На узбіччі, де росла **дика ожина*** [4, с. 274]. *З **акацій**, – блиснув очима Петро. З пропареної і пропаленої **акації*** [4, с. 230]. *Совався черваком **по соломі** – ані кісточки живої* [4, с. 236]. *На десерт їли ягоди* [4, с. 249]. *Рудими, пружними від **старої хвої** стежками він збігав до моря і віддавався вра-нішній купелі* [4, с. 260]. *Він художник **винограду*** [4, с. 263]. *Застрибнула збуджена й свіжа, із запахом **мокрого очерету*** [4, с. 220]. *І була їм за постіль **трава**, за стіни – **кедрини**, за стелю – **кипариси*** [4, с. 215]. *І обличчя її в долонях його цвіло, як **лілея** між **тереном**, а груди пахли **мандрагорою*** [4, с. 215]. *Підняв дрючка, розсунув **листя** і справді побачив...двох лисенят, що рожевими мордочками пнулися з тісної дівочої*

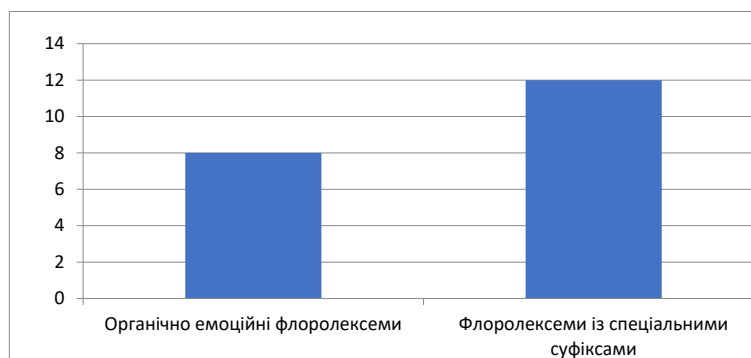

Рис. 3. Стилістично забарвлені флоролексеми

сукні [4, с. 213]. Ага, лисиці крадуть мій виноград! [4, с. 213]. Укріплюйте імунітет, пийте мою настоянку на прополісі, **ехінацеї, хроні та різних ягодах** [4, с. 134]. Цілий сніп **строкатого зілля, ягідних китиць, ще й гілка сріблястої ялини** [4, с. 83]. З неба падала не роса, холодні краплі від недавнього дощу **скапували з гілок** [4, с. 218].

2.2. Стилістично забарвлені флоролексеми можуть виражати певні почуття, негативне чи позитивне сприйняття реальності. Мирослав Дочинець є майстром відображення мальовничих краєвидів. Так, за допомогою стилістично забарвленої лексики створює неперевершені образи у своїх творах.

Кількісний аналіз приналежності стилістично забарвлених флоролексем до виокремлених підгруп представимо на рис. 3.

У процесі дослідження рослинної лексики флоролексеми поділяємо на: 1) органічно емоційні флоролексеми, які мають емоційне забарвлення: *Пригланути **дички-саджанці** для прищеп, запримітити стовбури й кореневища вигадливої форми, які згодяться для роботи* [4, с. 226]. *Хтось обгортає ряди, а Петро мостить тераси, щоб відвойовані грядки не знесло дощем, щоб **гудиння** росло вертикально* [4, с. 226]. *На полях добирали картоплю, різали **кукурудзяне бадилля**, пасли худобу* [4, с. 223]. *Чоловік перетнув вулицю і став коло живоплоту* [4, с. 223]. *Спасибі, Лесику, за квіти. Не знаю, як вони називаються по-книжному, моя бабуся їх називала **"когутячі гаті"*** [4, с. 222]. *Він і справді піддів **кукурудзиння** і зачерпнув якийсь грам меду* [4:26];

2) флоролексеми, емоційність котрих досягається за допомогою наявності в них суфіксів, які мають значення пестливості, згрублості чи здрібнілості: флоролексеми із суфіксами пестливості: *Тепер Ліза прихоплювала з лісу **віхтики цвіту**, коріння чи якогось зілля* [4, с. 63]. *Стрижений хлопець крикнув: "Продайте, бабко, **чічки**. Моя*

коза лише польові любить" [4, с. 63]. *До делікатесів належав і нектар роздертих **квіточок**, і довгі коричневі кленові **лопатки**, і кисла **травичка "зайчикова капуста"*** [5, с. 18];

– флоролексеми із суфіксами згрублості: *Ліс сам несанкціоновано "забрів" у його **капустиння*** [4, с. 227]. *Інші сіють, а він січе **кореневища** чагарів і бур'янів і тачками звозить донизу, метр за метром звільняючи землю від дичини* [4, с. 225];

– флоролексеми із суфіксами здрібнілості: *Там ягоду вищипну, там **яблучко, горішок*** [4, с. 266]. *А коли все витереблю вали під лопухами, він кожному діставав із відра по **горішку*** [5, с. 18].

Відзначимо оригінальне змалювання образів автором за допомогою таких стилістично забарвлених флоролексем, як **віхтики, чічки, квіточки, яблучко, горішок** та ін.

А діалектні назви рослин "*когутячі гаті*", "*зайчикова капуста*" чітко демонструють багатство закарпатської говірки. Використання автором значної кількості діалектної флористичної лексики підкреслює неповторний стиль письменника.

Із загальної кількості прикладів стилістично забарвлених флоролексем (20 одиниць), 8 лексичних одиниць є органічно емоційними флоролексемами, 12 лексичних одиниць є флоролексемами зі спеціальними суфіксами.

Таким чином, у дослідженні за допомогою фактичного матеріалу доведено здатність флоролексем виконувати стилістичні функції.

Простежено особливості поділу на стилістично нейтральні флоролексеми, які складають більшу частину прикладів, та стилістично забарвлені. Стилістично забарвлені одиниці групуємо на органічно емоційні флоролексеми та флоролексеми, емоційність котрих досягається за допомогою наявності в них суфіксів, які мають значення пестливості (-ик, -к, -очок, -ичк: *віхтики цвіту, чічки, квіточок, кленові лопатки, травичка "зайчикова капуста"*), згрублості (-инн, -евищ:

капустиння, кореневища чагарів і бур'янів) чи здрибнілості (-учк, -ок: яблучко, горішок).

Вдале поєднання опорних флористичних компонентів у творах автора розкриває внутрішню красу, відтворює особливості внутрішнього світу героя. Особливо активні згадані одиниці в описово-зображувальних контекстах пейзажних замальовок, що є елементами опису краєвиду, національно художнього простору і т. ін. Авторське ставлення до зображуваного яскраво простежується у портретних характеристиках, побудованих за допомогою тих чи тих флорексем.

Висновки. На основі здійсненого аналізу фактичного матеріалу зроблено такі висновки.

Флорексеми виступають основним лексичним засобом для вираження авторського естетичного погляду на довкілля, втіленням природної краси та гармонії. Флористичні назви можуть бути продуктивним засобом творення стилістичної експресії тексту і надавати емоційної активності йому. У певному контексті можуть відображати типові образні конфігурації, утворені

на основі флористичних одиниць, які реалізують свій потенціал у конструкціях різного характеру, виконуючи функцію художнього зображення або виступають засобом передачі внутрішнього стану головного героя. У загальноновживаному словниковому фонді української мови флорексеми становлять значний шар з характерною тенденцією до використання у художній творчості, тому активність дослідження їх зростає.

Мирослав Дочинець як визначний український письменник, вдаючись до філософсько-психологічного напрямку, успішно використовує образ природи у своїх творах, які водночас пронизані щирістю та морально-етичним навантаженням, що сприяє формуванню екологічного світобачення героїв та підкреслює важливість збереження природи. Природа виступає ключовим елементом творчості автора. За допомогою художньої мови митець досить вдало показує багатство образних засобів, красу національної мови, майстерно моделюючи власну індивідуальну картину світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ангелова М. Мирослав Дочинець: Світ належить радісним людям. Словопис. URL: <https://slovopys.kubg.edu.ua/myroslav-dochynets-svit-nalezhyt-radisnym-liudiam/> (дата звернення 27.08.20024).
2. Вдович Т. Фольклор як джерело творення авторських флорексем у поезії ХХ століття. 4 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/830/1/Vdovych.pdf> (дата звернення 12.012.20024).
3. Вегеш А. Промовистість назв романів Мирослава Дочинця. *Науковий вісник Ужгородського університету*, 2014. Вип. 2 (32). С. 8-12.
4. Дочинець М. "Лис у винограднику": роман. К.: Ярославів Вал, 2010. 292 с.
5. Дочинець М. "Світован. Штудії під небесним шатром". Мукачево: Карпатська вежа, 2014. 232 с.
6. Іщенко О. Проза Мирослава Дочинця: проблематика і поетика: дис. на здобут. наук. ступ. докт. філос.: 035. Філологія., Київ, 2020. 238 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ishchenko_Olena/Proza_Myroslava_Dochyntsia_problematyka_i_poetyka.pdf (дата звернення 14.02.2022).
7. Іщенко О. Рецепція творчості Мирослава Дочинця в літературно-критичній думці. *Закарпатські філологічні студії*, 2018. Вип. 5. Т.1. С. 151-155. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/5/part_1/31.pdf (дата звернення 22.04.2020).
8. Коломієць І.І. Флорексеми в українській поезії II половини ХХ століття: функціонально-стилістичний аспект: дис. кандидата філол. наук: 10.02.01. К., 2003. 240 с.
9. Кононенко В. І. Символи української мови. Івано-Франківськ: Плай, 1996. 272 с.
10. Українська мова: Енциклопедія / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во "Укр. енцикл." ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.: іл. – ISBN 966-7492-19-2.
11. Шокіна К. Мирослав Дочинець: "Дитина, яка має народитися, – народиться. У творчості так само... Вона – процес, а не конвеєр". 2019. URL: <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/myroslav-dochynets-dytynayaka-maye-narodytsya-narodytsya-u-tvorchosti-tak-samo/2019-12-17-39417> (дата звернення 15.04.2020).
12. Шуляк С. Лексико-тематичні парадигми у поетичному ідіолекті Євгена Гуцала: монографія. Умань: Софія, 2009. 160 с.